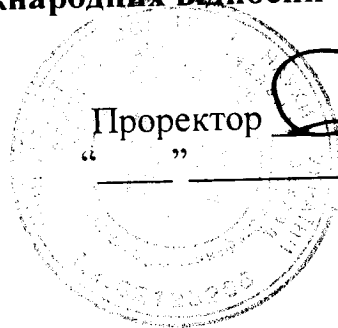

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Кафедра міжнародних відносин

Проректор

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

“ ”

20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ»

**спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

**освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

факультет історії, політології і міжнародних відносин

Івано-Франківськ – 2021

Робоча програма «Основи міжнародної безпеки» для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»). ___ с.

Розробник:

Голуб'як Н.Р. кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міжнародних відносин

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол від "8" сервіе 2021 р. № 13

Завідувач кафедри міжнародних відносин

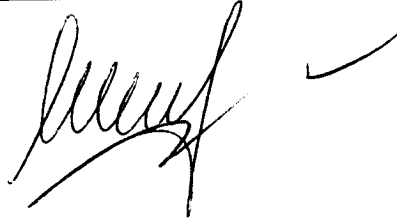

Стецюк Н.М.

Схвалено методичною комісією факультету історії, політології і міжнародних відносин.

Протокол від "25" сервіе 2021 р. № 10

Голова

Кугутяк М.В.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Нормативна	
	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	__-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	__-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		12 год.	__ год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
60 год.	__ год.		
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 33 %: 67 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Основи міжнародної безпеки**» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Мета навчальної дисципліни – ознайомити студентів з сучасними проблемами міжнародної безпеки, розглянути парадигму безпеки, що включає в себе такі поняття, як національна безпека, регіональна безпека та міжнародна безпека в якості взаємопов'язаних складових частин; розкрити основні цілі та засоби безпекової діяльності міжнародних організацій та держав.

Завдання навчальної дисципліни «Основи міжнародної безпеки» – сформувані у студентів розуміння сутності поняття безпеки, еволюції та трансформації безпеки у контексті розвитку міжнародних відносин, а також факторів, що впливають на цю трансформацію; забезпечення знань з питань напрямів та специфіки функціонування міжнародних військово-політичних організацій та безпекової діяльності провідних держав.

Міждисциплінарні зв'язки: «Конфліктологія», «Міжнародні конфлікти», «Зовнішня політика країн Західної Європи», «Зовнішня політика України», «Міжнародні відносини та світова політика», «Історія міжнародних відносин», «Сучасні тенденції світової політики».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- понятійний апарат, пов'язаний із дослідженням проблем міжнародної безпеки;
- генезу розвитку парадигми міжнародної безпеки та її базові характеристики на рубежі ХХ – ХХІ ст.;
- компоненти, які складають сучасну парадигму міжнародної безпеки;
- сучасні виклики та загрози, основні тенденції розвитку;
- становлення та еволюцію концепції НАТО та ОБСЄ;
- особливості сучасних збройних конфліктів;
- проблеми миру та безпеки у зовнішній політиці України.

вміти:

- користуватися термінами, пов'язаними із дослідженням проблем міжнародної безпеки;
- збирати, систематизувати міжнародну інформацію, здійснювати порівняльний аналіз та використовувати її у практичній діяльності,
- аналізувати основні положення концептуальних документів в галузі міжнародної безпеки,
- простежувати причинно-наслідкові зв'язки в ході дослідження процесів, пов'язаних із міжнародною безпекою;
- аналізувати безпекову складову міжнародних організацій та провідних держав;
- презентувати власні спостереження та аналіз у сфері досліджень безпеки;
- самостійно поглиблювати знання із сучасних проблем безпеки.

Компетентності:

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, які відповідають меті та завданням навчальної дисципліни

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

Результати навчання:

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Еволюція проблем міжнародної безпеки

Тема 1. Концептуальні основи міжнародної безпеки (2 год)

1. Зміст понять «безпека», співвідношення «міжнародної безпеки» та «національна безпека».

2. Поняття та принципи міжнародної безпеки.

3. Види та моделі міжнародної безпеки.

Тема 2. Історичні етапи розвитку безпекознавства (2 год.)

1. Угоди про мир та рівновагу сил. Політики імперіалізму та колоніалізму.

2. Концепція колективної безпеки та її історичні форми

3. Проблеми безпеки після Другої світової війни. Конфронтація в час холодної війни.

Тема 3. Сучасні тенденції та мегатренди в міжнародних процесах (2 год.)

1. Сучасні мегатренди та їх вплив на міжнародні відносини.

2. Співвідношення міжнародної та національної економічної безпеки
3. Міжнародний механізм глобальної енергетичної безпеки.
4. Екологічні загрози міжнародній безпеці.
5. Особливості побудови систем міжнародної безпеки.

Тема 4. Міжнародний режим роззброєння, контроль над озброєнням та нерозповсюдженням зброї масового знищення (4 год.)

1. Міжнародні угоди щодо непоширення зброї масового знищення.
2. Ядерне стримування наприкінці ХХ-початку ХХІ ст.
2. Проблема поширення біологічної та хімічної зброї.
3. Світові ядерні сили:
 - ядерні сили США;
 - ядерні сили Росії;
 - ядерні сили Великобританії;
 - ядерні сили Франції;
 - ядерні сили Китаю;
 - ядерні військові спроможності Північної Кореї.

Тема 5. Військово-політичні блоки від часів холодної війни і до сучасності (4 год.)

1. Основоположні дефініції і відмінності.
2. Історія створення та організаційна структура НАТО.
3. Засади та принципи функціонування Організації Варшавського Договору (ОВД).
4. Трансформація діяльності НАТО в постбіполярний період.
5. Політика та програми партнерства НАТО. Еволюція відносин Україна та НАТО.

Тема 6. Основні напрями та особливості функціонування Організації з безпеки та співробітництва в Європі (2 год.)

1. Значення Гельсінського Заключного акту для започаткування НБСЄ. Історія Гельсінського процесу.
2. Концептуальні засади функціонування ОБСЄ.
3. Еволюція Стратегії ОБСЄ.
4. Взаємодія Парламентської асамблеї з іншими інститутами ОБСЄ.

Змістовий модуль 2. Безпекова діяльність інших міжнародних організацій

Тема 7. Міжнародні інститути безпеки Америки, Африки та Азії (4 год.)

1. Особливості міжамериканської системи безпеки. Організація Американських держав.
2. Організація інституцій регіональних та субрегіональних на американському континенті.

3. Африканські міжнародні безпекові інституції. Африканський Союз.
4. Азіатсько-тихоокеанський регіональний комплекс безпеки.

Тема 8. Безпековий комплекс СНД (2 год)

1. Створення СНД. Ташкентський Договір.
2. Формування Організації договору про колективну безпеку.
3. Органи управління і колективні сили оперативного реагування.

Тема 9. Особливості мирних процесів та миротворчих операцій. (2 год.)

1. Глобальні та регіональні тенденції у сфері миротворчих операцій.
2. Багатосторонні миротворчі операції за регіонами.
3. Країни-найбільші постачальники військової допомоги.

Тема 10.Способи управління кризою та вирішення конфліктів (2 год.)

1. Виклики і загрози для безпеки. Конфлікти в колишній Югославії.
2. Східний Тимор – шлях до незалежності.
3. Конфлікт та миротворчі операції ООН в ДР Конго. Конфлікт в Дарфурі.
4. Конфлікт у Лівії.

Тема 11. Геополітичні виміри національної безпеки України (4 год.)

1. Поняття національної безпеки.
2. Аналіз еволюції національної безпеки України.
- 3.Інституційна та правова база національної безпеки України.
4. Основні стратегічні партнери України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Л		П	Лаб	Інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Еволюція проблем міжнародної безпеки						
Тема 1. Концептуальні основи міжнародної безпеки	7	2				5
Тема 2. Історичні етапи розвитку безпекознавства	7	2				5
Тема 3. Сучасні тенденції та мегатренди в міжнародних процесах	7		2			5
Тема 4. Міжнародний режим роззброєння, контроль над озброєнням та нерозповсюдженням зброї масового знищення	10	2	2			6

Тема 5. Військово-політичні блоки від часів холодної війни і до сучасності	10	2	2		6
Тема 6 Основні напрями та особливості функціонування Організації з безпеки та співробітництва в Європі	8		2		6
Разом за змістовим модулем 1	49	8	8		33
Змістовий модуль 2. Міжнародні інститути безпеки Америки, Африки та Азії					
Тема 7. Міжнародні інститути безпеки Америки, Африки та Азії	9	2	2		5
Тема 8. Безпековий комплекс в СНД	7		2		5
Тема 9. Особливості мирних процесів та миротворчих операцій	7		2		5
Тема 10. Способи управління кризою та вирішення конфліктів	8		2		6
Тема 11. Геополітичні виміри національної безпеки України	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 2	41	4	10		28
Усього годин	90	12	18		60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Еволюція проблем міжнародної безпеки		
1	Сучасні тенденції та мегатренди в міжнародних процесах	2
2	Ядерне стримування наприкінці ХХ-початку ХХІ ст	2
3	Історія створення та організаційна структура НАТО. Особливості Програми Партнерства НАТО	2
4	Основні напрями та особливості функціонування Організації з безпеки та співробітництва в Європі	2
Змістовий модуль 2. Безпекова діяльність інших міжнародних організацій		
5	Міжнародні інститути безпеки Америки, Африки та Азії	2
6	Безпековий комплекс СНД	2
7	Особливості мирних процесів та миротворчих операцій.	2
8	Способи управління кризою та вирішення конфліктів	2
9	Геополітичні виміри національної безпеки України	2
Разом		18

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента – невід’ємна частина навчальної роботи студента з вивчення дисциплін і курсів, встановлених затвердженим навчальним планом. Вона є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Мета виконання самостійної роботи з дисципліни «Основи міжнародної безпеки»: оптимізація пізнавальної діяльності студентів, спрямованої на розширення, удосконалення і закріплення знань, отриманих в ході аудиторних занять.

В рамках вивчення навчальної дисципліни «Основи міжнародної безпеки» на самостійну роботу виділяється 60 год. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни та проходження тестування за результатами опрацювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні основи міжнародної безпеки.	5
2	Тема 2. Історичні етапи розвитку безпекознавства	5
3	Тема 3. Сучасні тенденції та мегатренди в міжнародних процесах.	5
4	Тема 4. Міжнародний режим роззброєння, контроль над озброєнням та нерозповсюдженням зброї масового знищення	6
5	Тема 5. Військово-політичні блоки від часів холодної війни і до сучасності	6
6	Тема 6. Основні напрями та особливості функціонування Організації з безпеки та співробітництва в Європі	6
7	Тема 7. Міжнародні інститути безпеки Америки, Африки та Азії.	5
8	Тема 8. Безпековий комплекс в СНД	5
9	Тема 9. Особливості мирних процесів та миротворчих операцій	5
10	Тема 10. Способи управління кризою та вирішення конфліктів	6
11	Тема 11. Геополітичні виміри національної безпеки України	6
Разом		60

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачає підготовку творчої роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студент відповідно до запропонованих тематик готує аналітичний матеріал (20–25 слайдів) (сутність проблеми, актуальність, історію вибраної тематики, основні стадії та сучасні тенденції) із списком використаних інформаційних джерел.

При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв’язанні

проблематики, власні форми систематизації та представлення (аудиторний захист) презентації.

Підготувати презентації на наступні тематики:

Орієнтовна тематика для індивідуальних науково-дослідних завдань:

1. Глобальні виклики сучасності як загроза міжнародній безпеці.
2. Проблема міжнародного тероризму та організованої злочинності.
3. Особливості процесу розширення НАТО.
4. Участь України у діяльності ОБСЄ.
5. Збройні конфлікти та мирні процеси в Америці.
6. Безпекова складова у діяльності ЄС.
7. Трансформація стратегічних концепцій НАТО.
8. Процес вступу в НАТО: основні вимоги до кандидатів.
9. Позиція країн-членів НАТО стосовно політики розширення.
10. Європейська енергетична безпека: російський фактор.
11. Особливість програми НАТО «Партнерство заради миру».
12. Діяльність ОБСЄ на сучасному етапі: переваги та недоліки.
13. Партнерство ЄС та НАТО в сфері безпеки.
14. Ядерна стратегія НАТО.
15. Основні тенденції дотримання міжнародної економічної безпеки.
16. Глобальна продовольча безпека.
17. Глобальний рівень екологічної безпеки: механізми Кіотського протоколу.
18. Сучасні загрози інформаційних та гібридних війн.
19. Переваги європейської інтеграції України в контексті міжнародної та європейської безпеки.
20. Збройні конфлікти та мирні процеси в Азії.
21. Збройні конфлікти та мирні процеси на Близькому Сході.
22. Військові витрати та озброєння у поточному році.
23. Динаміка міжнародних поставок основних озброєнь
24. Ядерні спроможності Пакистану.
25. Ядерні сили Індії.
26. Ядерна політика Ізраїлю.
27. Ядерна дипломатія Північної Кореї та США.
28. Біологічне роззброєння та нерозповсюдження біологічної зброї.
29. Глобальні інструменти контролю над звичайним озброєнням.
30. Глобальна гонка озброєнь у космосі.
31. Мілітаризація Арктики як проблема міжнародної безпеки.
32. Пандемія COVID-19 як проблема міжнародної безпеки.
33. Ескалація напруженості між Іраном та США.
34. Специфіка палестинсько-ізраїльського конфлікту на сучасному етапі.
35. Виконання Спільного всеохопного плану дій стосовно ядерної програми Ірану
36. Контроль над хімічною зброєю та роззброєння.
37. Виклики та загрози міжнародному кіберпростору.
38. Особливості торгівлі зброєю.
39. Статус держави-спонсора тероризму: міжнародні приклади та наслідки.

40. Реалізація курсу на без'ядерний статус України.
41. Основні виклики і загрози для безпеки для держав СНД
42. Політика скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь.
43. Етнічні та сепаратистські конфлікти на території СНД.
44. Російські миротворці в конфліктах на території СНД.
45. Міжнародний трибунал для колишньої Югославії.
46. Культурно-цивілізаційні виклики міжнародної безпеки.
47. Контрабанда та незаконний обіг наркотиків як виклик для глобальної безпеки.
48. Безпекова діяльність ШОС.
49. ООН і концепція колективної безпеки.
50. Історія створення ООН.

8. Методи навчання

Словесні (навчальна лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, диспут). Наочні (спостереження, демонстрування). Проблемно-пошукові (розв'язання проблемних ситуацій і завдань, проблемне викладення). Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу (індуктивні, дедуктивні).

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Основи міжнародної безпеки» використовуються: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи. Під час вивчення дисципліни застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

В міру особливостей навчального процесу, обумовлених епідемією COVID-19, зростає роль інноваційних методів навчання, в першу чергу методів дистанційного навчання (використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів, застосування платформ Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex для організації відео конференцій тощо).

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає: опитування на практичних заняттях; індивідуальні завдання; контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: залік.

Оцінювання відповідей студентів на *практичних (семінарських)* заняттях відбувається за 5 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 30 балів.

Оцінювання *самостійної роботи* (максимально 20 балів) передбачає проходження тестування за лекційними та додатковими матеріалами. Оцінювання відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,2.

Контрольна робота передбачає проходження 30 тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,3, відповідно максимальний бал може скласти 30 балів

Оцінювання *індивідуального завдання* (максимально 20 балів) передбачає підготовку розрахунково-графічної роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студент відповідно до запропонованих тематик готує інформаційний (20–25 слайдів) та розрахунково-графічний матеріал (власно розроблений

картографічний, статистичний, табличний матеріал) щодо своєї теми із списком використаних інформаційних джерел При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв'язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення інформації

Підсумкова залікова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 30 балів), отриманих балів за самостійну роботу (максимально –20), за контрольну роботу (максимально – 30), за індивідуальне завдання (максимально – 20), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання повідомлень та есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.

Робота на практичних заняттях	Оцінка за самостійну роботу	Контрольна робота	Оцінка за індивідуальне завдання	Разом
30	20	30	20	100

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та

рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.

Шкала оцінювання для заліку

Університетська	Оцінка ECTS	Національна
90 – 100	A	Зараховано
80 – 89	B	
70 – 79	C	
60 – 69	D	
50 – 59	E	
26 – 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань для самоконтролю

1. Зміст понять «безпека», співвідношення «міжнародної безпеки» та «національна безпека».
2. Поняття та принципи міжнародної безпеки.
3. Види та моделі міжнародної безпеки.
4. Угоди про мир та рівновагу сил. Політики імперіалізму та колоніалізму.
5. Концепція колективної безпеки та її історичні форми
6. ООН і концепція колективної безпеки.
7. Формування антигітлерівської коаліції.

8. Проблеми безпеки після Другої світової війни.
9. Конфронтація в час холодної війни.
10. Сучасні мегатренди та їх вплив на міжнародні відносини.
11. Співвідношення міжнародної та національної економічної безпеки
12. Міжнародний механізм глобальної енергетичної безпеки.
13. Екологічні загрози міжнародній безпеці.
14. Особливості побудови систем міжнародної безпеки.
15. Міжнародні угоди щодо непоширення зброї масового знищення.
16. Ядерне стримування наприкінці ХХ-початку ХХІ ст.
17. Проблема поширення біологічної та хімічної зброї.
18. Світові ядерні сили: ядерні сили США; Росії; Великобританії; Франції; Китаю; ядерні військові спроможності Північної Кореї.
19. Історія створення та організаційна структура НАТО.
20. Засади та принципи функціонування Організації Варшавського Договору (ОВД).
21. Трансформація діяльності НАТО в постбіполярний період.
22. Політика та програми партнерства НАТО.
23. Еволюція відносин Україна та НАТО.
24. Значення Гельсінського Заключного акту для започаткування НБСЄ.
25. Історія Гельсінського процесу.
26. Концептуальні засади функціонування ОБСЄ.
27. Еволюція Стратегії ОБСЄ.
28. Взаємодія Парламентської асамблеї з іншими інститутами ОБСЄ.
29. Особливості міжамериканської системи безпеки. Організація Американських держав.
30. Організація інституцій регіональних та субрегіональних на американському континенті.
31. Африканські міжнародні безпекові інституції. Африканський Союз.
32. Азіатсько-тихоокеанський регіональний комплекс безпеки.
33. Створення СНД. Ташкентський Договір.
34. Формування Організації договору про колективну безпеку.
35. Органи управління і колективні сили оперативного реагування.
36. Глобальні та регіональні тенденції у сфері миротворчих операцій.
37. Багатосторонні миротворчі операції за регіонами.
38. Країни-найбільші постачальники військової допомоги.
39. Виклики і загрози для безпеки. Конфлікти в колишній Югославії.
40. Східний Тимор – шлях до незалежності.
41. Конфлікт та миротворчі операції ООН в ДР Конго. Конфлікт в Дарфурі.
42. Конфлікт у Лівії.
43. Поняття національної безпеки.
44. Аналіз еволюції національної безпеки України.
45. Інституційна та правова база національної безпеки України.
46. Основні стратегічні партнери України.

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

1. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
4. Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».

(ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>).

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

11. Методичне забезпечення

Тексти лекцій; плани семінарських занять; зразки контрольного тестування і завдань для поточного тестування; список базової і допоміжної літератури; перелік тем і видів індивідуальних завдань і методичні рекомендації до їх виконання.

12. Рекомендована література

- Alagappa M. Regional institutions, the UN and international security: A framework for analysis Third World Quarterly. 1997. Vol 18. No 3. P. 421±441.
- Bezpieczeństwo międzynarodowe/pod red. Kuzniar. Warszawa, 2012. 478 s.
- Buzan B. et al. Regions and powers: the structure of international security. Cambridge University Press, 2003. 598 p.
- Buzan B. et al. The evolution of international security studies. Cambridge University Press, 2009. 400 s.
- NATO.Encyclopedia 2019. p.698
- Агресія Росії проти України: історичні передумови та сучасні виклики / П. П. Гай-Нижник (керівник проекту, упоряд. і наук. ред.); авт. кол.: П. П. Гай-Нижник, Л. Л. Залізник, І. Й. Краснодемська, Ю. С. Фігурний, О. А. Чирков, Л. В. Чупрій. – К.: «МП Леся», 2016. – 586 с.
- Бернадський Б. В. Міжнародні конфлікти: курс лекцій. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 366 с.
- Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : Вибр. наук. праці К. : НІСД, 2016. 528 с.
- Голуб'як Н. Нові ініціативи Спільної політики безпеки та оборони ЄС. Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.14. 2020. С.171-176.
- Holubiak N., Marchuk V. Security cooperation in the Visegrad group: new challenges and hybrid threat. Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.14. 2020. С.144-153.
- Глобалізація безпеки [Текст] : навч. посіб. / Олександр Потехін, Ігор Тодоров. Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2011. 246 с.
- Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. :В..І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянюк та ін. / за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.

Глобальна та національна безпека: словник-довідник / уклад.:Г.П.Ситник, О.І.Пошедін, М.М. Шевченко, С.П.Завгородня,М.Г.Орел; за заг. ред. Г.П.Ситника. К.: НАДУ, 2016. 164 с.

Зарембо К. В. До питання про послідовність трансформаційних процесів у державах пострадянського простору (на прикладі України). Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр./Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка,2014. С. 64-71.

Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. Закл.К.: Ли- бідь, 2009.352 с.

Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ, 2017, 320 с.

Конфлікти, що змінили світ / Наталя Іщенко (Гумба) [та ін.] ; [Укр. ін-т майбутнього]. Харків : Фоліо, 2020. 184

Копійка М. В. Модернізація політики міжнародних організацій у сфері інформаційної безпеки. Політичне життя. 2020. 1.С. 102-109.

Кормич Б. А.Інформаційна безпека: організаційно-правові основи [Текст]: навч. посіб.-К.:Кондор,2008 .384 с.

Кордун, О.О. Збройні конфлікти на пострадянському просторі як інструмент утримання нових незалежних держав в орбіті впливу Кремля. In: Інтеграційні виміри трансформації пострадянського простору: монографія за редакцією кандидата історичних наук, доцента А.Г. Бульвінського; передмова доктора історичних наук, професора, член-кореспондента НАН України А.І. Кудряченка; ДУ «Інститут всесвітнь. К. : ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України».2020. с. 336-363.

Ліпкан В. А., Ліпкан О. С. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях [Текст]: словник .2-е вид.,доп. і переробл.К.:Текст,2008 .400 с.

Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України. К.:НІСД, 2013. 64 с

Мітряєва С. І. Європейська безпека і Україна:навч.посіб. Ужгород, 2008.222 с.

Музиченко М. В. Концептуалізація енергетичної безпеки: міжнародний досвід. Бізнес Інформ. 2017. 8 (475).С. 82-88.

НАТО — сила, що захищає мирних громадян / Т. Бакка, О. Волошенюк, О. Желіба,Р. Євтушенко, Т. Мелещенко, О. Мальований, О. Мокрогуз; за ред. О. Волошенюк, С. Дьоми. К. : ВСВСДГО, 2019. 164 с.

Парахонський Б. О., Яворська Г. М. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл : монографія . Київ : НІСД, 2019. 560 с.

Піскорська, Г. А.; Яковенко, Н. Л. Сучасні виклики і загрози в кіберпросторі: формування механізму міжнародної інформаційної безпеки. International relations, part “Political sciences”. 2018. №18-19. http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/download/3389/3066

Світова гібридна війна: укр аїнський фр онт : моногр афія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. К. : НІСД, 2017. 496 с

Селезнєва О. Міжнародна енергетична безпека: політичний концепт. Політичний менеджмент. 2010. 2. С.148-155.

СІПРІ 2016: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: Пер. з англ./Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. Досліджень ім. О.Разумкова; Редкол. укр. вид.: Л.Шангіна (головний редактор) та ін. К.: Заповіт, 2017. 768с.

СІПРІ 2017: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: Пер. з англ./Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. Досліджень ім. О.Разумкова; Редкол. укр. вид.: О.Мельник (керівник проекту) та ін. К.: Заповіт, 2018. 568с.

СІПРІ 2018: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: пер. з англ. / Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. досліджень ім. О. Разумкова; Редкол. укр. 231 вид.: Л. Шангіна (головний редактор) та ін. К.: Заповіт, 2019. 488 с.

СІПРІ 2019: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: Пер. з англ./Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. Досліджень ім. О.Разумкова; Редкол. укр. вид.: О.Мельник (керівник проекту) та ін. К.: Заповіт, 2020. 608с.

СІПРІ 2020: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: Пер. з англ./Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. Досліджень ім. О.Разумкова; Редкол. укр. вид.: О.Мельник (керівник проекту) та ін. К.: Заповіт, 2021. 662с.

Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій. Навчальний посібник. Умань: ПП Жовтий О.О., 2011. 226 с.

Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду від 26 черв. 1945 р. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

Тимків Я. Теорія і практика сучасної європейської політики безпеки: приклад Польщі : навч. посібник / Я. Тимків. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 224 с.

Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ, 2019. 376 с.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

Доповнена література

Голуб'як Н.Р. Збройні конфлікти у сучасному безпековому просторі: особливості та тенденції. Актуальні проблеми політики, інформації та безпеки: колективна монографія [за ред. Марчука В.В.], Прикарпат.нац.ун-т ім.В.Стефаника; Факультет іст., політол. і між нар.від-н.Івано-Франківськ: Ярина, 2022. С.207-236.

СІПРІ 2021: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: Пер. з англ./Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. досліджень ім. О.Разумкова; Редкол. укр. вид.: О.Мельник (керівник проекту) та ін. К.: Заповіт, 2022. 724с

Перевозова, І. В., Гринів, П. М., Дубовицький, І. С., Храбатин, А. В., & Ластовець, О. І. Вплив російського вторгнення в Україну на енергетичну безпеку ЄС. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2022. 34. С.19-29.

Родінова, Н., Дергач, А., & Гудзь, Г. Світова продовольча криза як наслідок російсько-української війни. *Економіка та суспільство*. 2022. №40.

Сидорук Т., Шуляк А., & Павлюк В. Трансформації в архітектурі європейської безпеки під впливом російсько-української війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. 3 (14). С. 60-72.

Щигельська, Г., Стельмащук, Ю. Вплив нового етапу російсько-української війни на світову економіку. *Scientific Collection «InterConf»* 2022. 132. С. 44-49.